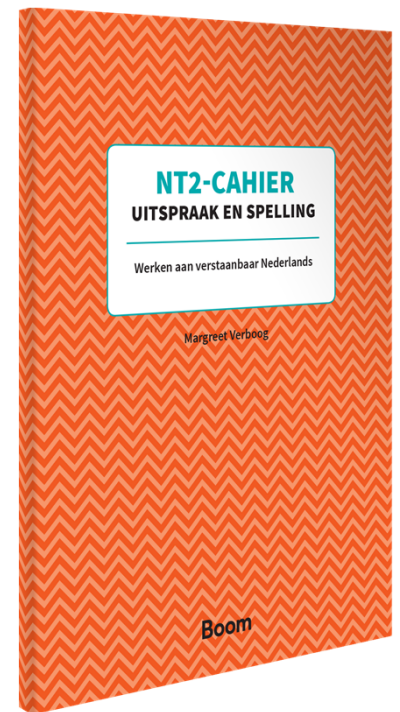




Webinar Uitspraak en spelling

Taal is spraak, spelling is afspraak

Margreet Verboog



Programma



Je ziet zo wit, ben je ziek?

Nee, ik voel me prima.

Zit je nou te liegen?

Liegen, ik?

Ga anders even liggen.

Liggen, ik?

Ja, jij! Je bent toch niet ziek?

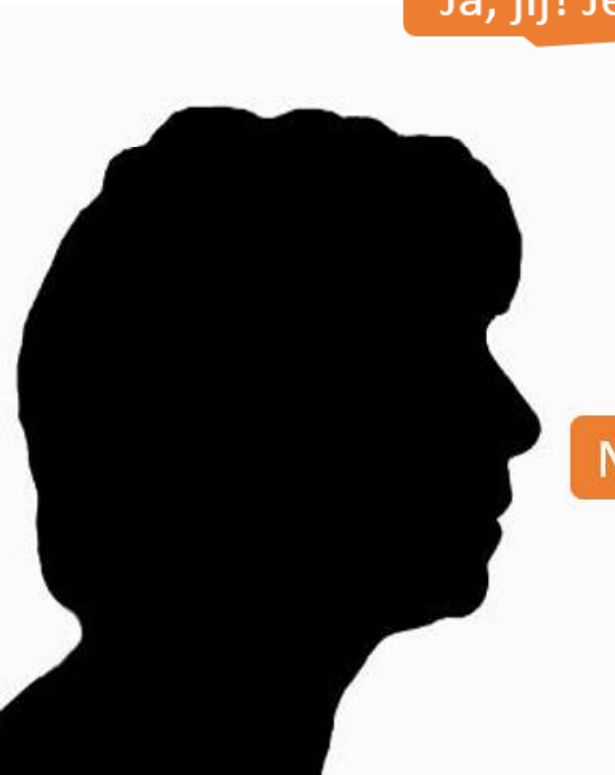
Welnee, ik ben niet ziek.

Ik ga wel even zitten..

Want ik ben een beetje moe.

Nou, zie je wel! Ik wist het!

Pffffffft.



Wat doet u op dit moment aan de verstaanbaarheid?

- a) aparte oefeningen
- b) feedback geven op de uitspraak
- c) luisteroefeningen
- d) woorddictees

Poll 1

Inventarisatie

Nederlands leren uit een
boek. Wat ontbreekt er?



Inventarisatie

- Nederlands leren uit een boek. Wat ontbreekt er?

Als jij het niet zegt, doet
niemand dat: geef feedback
op hun spreken.



Inventarisatie

- Nederlands leren uit een boek. Wat ontbreekt er?
- Als jij het niet zegt, doet niemand dat: geef feedback op hun spreken.

Leer uw cursisten kennen.



Inventarisatie

- Nederlands leren uit een boek. Wat ontbreekt er?
- Als jij het niet zegt, doet niemand dat: geef feedback op hun spreken.
- Leer uw cursisten kennen.

Klanken bestaan alleen in
samenhang



Inventarisatie

- Nederlands leren uit een boek. Wat ontbreekt er?
- Als jij het niet zegt, doet niemand dat: geef feedback op hun spreken.
- Leer uw cursisten kennen.
- Klanken bestaan alleen in samenhang

Individuele problemen → de apps



Onzichtbare aspecten

- Woordaccent: woordherkenning
- Zinsaccent: taalbegrip
- Intonatie: taalfunctie
- Ritme: verstaanbaarheid
- Verbonden spraak: 'keptsodruk'

De vier principes van de Nederlandse spelling

Het fonematisch principe:

dat - tas

De vier principes van de Nederlandse spelling

- Het fonematisch principe: *dat - tas*

Het principe van gelijkvormigheid:

hond - honden, heb - hebben

maar: *huis - huizen, graaf - graven*

De vier principes van de Nederlandse spelling

- Het fonematisch principe: *dat - tas*
- Het principe van gelijkvormigheid: *hond – honden*

Het principe van analogie: *loopt - wordt*

maar niet: **hij praatt, *het is verbrandd.*

De vier principes van de Nederlandse spelling

- Het fonematisch principe: *dat - tas*
- Het principe van gelijkvormigheid: *hond - honden*
- Het principe van analogie: *loopt - wordt*

Het *etymologisch* of *historisch* principe: *thuis*

De klinkers

- de letters: a e i o u
- de fonemen: /a/, /aa/, /ee/, /e/, /ie/, /i/, /oo/, /o/,
/uu/, /u/, /oe/, /eu/, /ei/, /ui/, /au/,
/ə/

Knelpunten: /ə/, oe, ij – y, ij – ei, /uu/,
maan – manen



De medeklinkers

- De letters: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, z.
- De fonemen: /b/, /d/, /ng/, /ch/, /ks/ etc.

Knelpunten:

/r/ en /l/, /h/, /ng/
medeklinkercombinaties

Moeilijkste klanken

1. ui
2. g/ch
3. 'stomme e'
4. ij/ei
5. h
6. uu
7. eu
8. k
9. ou/au
10. eind -t





Meest voorkomende moeilijke klanken

1. 'stomme' e
2. eind- t
3. k
4. n
5. g/ch
6. è
7. ee
8. s
9. h
10. ij/ei

Moeilijkste klanken

1. ui
2. g/ch
3. 'stomme e'
4. ij/ei
5. h
6. uu
7. eu
8. k
9. ou/au
10. eind –t

Meest voorkomende moeilijke klanken

1. 'stomme' e
2. eind- t
3. k
4. n
5. g/ch
6. è
7. ee
8. s
9. h
10. ij/ei

Wat moeten de cursisten weten?

- Spellingprincipes en uitzonderingen
- Klinkers en hun spelling
- Melodische aspecten horen en laten horen
- Combinaties van medeklinkers
- Werkwoordsvormen: -t en -en
- Leenwoorden



Wat neemt u mee naar de praktijk?

- a) melodisch aspecten: woordaccent, zinsaccent, intonatie, ritme, verbonden spraak
- b) klanken en spelling
- c) opnamen maken van de cursisten
- d) apps voor individuele problemen

Poll 2

Verboog, M. (2017) *Uitspraak en spelling* Boom, Amsterdam: Boom

Veen, van C., Kampen, van H., Olijhoek, V., Stumpel, R. (2009) *Uitspraaktrainer in de les* Amsterdam: Boom

Adèr, L. & Verboog, M. (2018) *Taalraps* Amsterdam: Boom

Blom, A. en Boxtel, van S. *Correctie van uitspraakfouten van beginners: keuzes en problemen*. In: Vakwerk 8, uitgave BVNT2, 2012

Apps (Google play, App Store):

SpreekBeter www.SpreekBeter-app.nl, Amsterdam: Boom

SchrijfBeter, www.SchrijfBeter-app.nl, Amsterdam: Boom

Meer weten?

